

Προς:
ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΝΟΜΟΣ ΑΤΤΙΚΗΣ ΔΗΜΟΣ ΠΕΝΤΕΛΗΣ
Δ/ΝΣΗ: ΚΑΛΑΜΒΟΚΗ 2^Α, ΜΕΛΙΣΣΙΑ
ΤΗΛ: 2132050000
ΥΠΟΨΗ: Δημάρχου Δημητρίου Στεργίου - Καψάλη

ΘΕΜΑ: «ΕΝΗΜΕΡΩΤΙΚΗ ΕΠΙΣΤΟΛΗ ΕΠΙ ΤΩΝ ΝΟΜΙΜΩΝ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΩΝ ΔΙΑ ΤΗΣ ΥΠΟΔΟΧΗΣ ΚΑΙ ΤΟΠΟΘΕΤΗΣΗΣ ΤΩΝ ΑΣΥΝΟΔΕΥΤΩΝ ΑΝΗΛΙΚΩΝ»

Αξιότιμε κ. Δήμαρχε,

Με το παρόν έγγραφο θα θέλαμε να σας ενημερώσουμε σχετικά με τις νόμιμες αλλά και τυπικές διαδικασίες που ακολουθούνται από τους Δημόσιους Φορείς σχετικά με την υποδοχή και τοποθέτηση των ασυνόδευτων ανηλίκων στα Κέντρα Φιλοξενίας ανά την Ελλάδα.

Το Σωματείο PR.A.K.S.I.S είναι Μη Κυβερνητική, Μη κερδοσκοπική, Ανθρωπιστική Οργάνωση που βασίζεται στην εθελοντική προσφορά. Σκοποί του Σωματείου είναι η δημιουργία, εφαρμογή και υλοποίηση προγραμμάτων ανθρωπιστικής δράσης, και η ανάπτυξη πνεύματος αλληλεγγύης και εν γένει δράσης στο ευρύτερο κοινωνικό και υγειονομικό πεδίο, ειδικότερα: α) η δωρεάν παροχή κοινωνικών και ιατρικών υπηρεσιών, β) η προώθηση της αλληλεγγύης και του εθελοντισμού, γ) η συνεργασία με φορείς Τοπικής Αυτοδιοίκησης-Περιφερειών, δ) η συνεργασία με άλλες Μη Κυβερνητικές Οργανώσεις, ε) η δημιουργία συστημάτων συλλογής και αξιοποίησης κοινωνικών και ιατρικών δεδομένων με στόχο την προώθηση της έρευνας για τις ευπαθείς κοινωνικές ομάδες.

Δεδομένων των μεταναστευτικών ροών που αποτελούν μία από τις σημαντικότερες προκλήσεις της εποχής μας, και πιο συγκεκριμένα των ροών εκείνων που αφορούν σε ασυνόδευτους ανήλικους, εμφανίζεται επιτακτική η ανάγκη για την στέγαση τους. Η έναρξη λειτουργίας Κέντρων Φιλοξενίας Ασυνόδευτων Ανηλίκων της PR.A.K.S.I.S έρχεται να απαντήσει σε αυτή την ανάγκη για τη στέγαση και υποστήριξή τους. Σκοπός των Κέντρων Φιλοξενίας είναι να διασφαλιστεί η ομαλή εξέλιξη της διαδικασίας υποδοχής και ένταξης των ασυνόδευτων ανηλίκων στην τοπική κοινωνία.

Προς επίτευξη του ως άνω, οι υπηρεσίες που παρέχονται παράλληλα με τη στέγαση είναι:

- ψυχοκοινωνική στήριξη
- νομική συμβουλευτική
- υπηρεσίες διαμεσολάβησης
- εκμάθηση ελληνικών / ενισχυτική διδασκαλία
- δημιουργική απασχόληση
- οργάνωση διαπολιτισμικών δραστηριοτήτων
- κάλυψη βασικών αναγκών διαβίωσης (σίτιση, καθαριότητα, ασφάλεια)

Παράλληλα παρέχεται η ιατροφαρμακευτική και νοσηλευτική υποστήριξη των ωφελούμενων μέσω του Πολυϊατρείου και του Κέντρου Ημερήσιας Φροντίδας της PR.A.K.S.I.S.

Το Κέντρο Φιλοξενίας Ασυνόδευτων Ανηλίκων «PRAKSIS π ΠΕΝΤΕΛΗ», λειτουργεί από την 1^η /8/2016, στο κτίριο 8 του Παλαιού ΠΙΚΠΑ. Στην παρούσα χρονική συγκυρία, φιλοξενούνται στο εν λόγω Κέντρο, είκοσι τέσσερις (24) ασυνόδευτοι άρρενες ανήλικοι αιτούντες διεθνούς προστασίας, ηλικίας 10-15 ετών. Οι ανήλικοι ωφελούμενοι πλαισιώνονται από δέκα επτά (17) άτομα προσωπικό (ήτοι συντονιστής, δύο κοινωνικοί επιστήμονες, ένας δικηγόρος, ένας νοσηλευτής, δύο διερμηνείς, έξι φύλακες-φροντιστές, τρεις μάγειρες, μία καθαρίστρια) το οποίο παρέχει κάλυψη και φροντίδα στις καθημερινές ανάγκες των παιδιών, πλαισιώνονται δε από υπηρεσίες ψυχοκοινωνικής, νοσηλευτικής και νομικής υποστήριξης των αναγκών και των αιτημάτων τους, σε καθημερινή βάση.

Προκειμένου ένας ανήλικος να τοποθετηθεί στη δομή φιλοξενίας μας, προηγείται διαδικασία ταυτοποίησής του από δημόσιου φορείς, υπηρεσίες και οργανισμούς.

Ειδικότερα, κατά τον εντοπισμό ενός ασυνόδευτου ανηλίκου από τις αρχές, αυτός οδηγείται σε αντίστοιχο τμήμα της Υπηρεσίας Υποδοχής και Ταυτοποίησης (στο εξής ΥΠ.Υ.Τ) που λειτουργεί σε επίπεδο Διεύθυνσης και έχει ως κύρια αποστολή την αποτελεσματική διενέργεια των διαδικασιών υποδοχής και ταυτοποίησης των πολιτών τρίτων χωρών ή ανιθαγενών, που εισέρχονται στη χώρα χωρίς τις νόμιμες διατυπώσεις και συγκροτείται από την Κεντρική Υπηρεσία και τις Περιφερειακές Υπηρεσίες που είναι : τα Κέντρα Υποδοχής και Ταυτοποίησης (ΚΥΤ), οι Κινητές Μονάδες Υποδοχής και Ταυτοποίησης (ΚΜΥΤ), οι ανοικτές Δομές Προσωρινής Υποδοχής πολιτών τρίτων χωρών ή ανιθαγενών που έχουν αιτηθεί διεθνούς προστασίας (Ν.4375/2016).

Στις υπηρεσίες αυτές και μόλις εντοπίζονται παιδιά, γίνεται εξακρίβωση της ταυτότητας και ιθαγένειάς τους και η καταγραφή τους, ενώ διενεργούνται και έλεγχοι (test) ανηλικότητας, σε περίπτωση αμφιβολίας, για τον προσδιορισμό της ηλικίας του ανηλίκου. Ειδικά, όσον αφορά στο ζήτημα που προσδιορισμού της ηλικίας προσώπων που επικαλούνται ότι είναι ανήλικοι, στο πλαίσιο των διαδικασιών Υποδοχής και Ταυτοποίησης, ο νόμος προβλέπει ότι, σε περίπτωση που σε οποιοδήποτε στάδιο της διαδικασίας, ανακύπτει αμφιβολία σχετικά με την ανηλικότητα πολίτη τρίτης χώρας ή ανιθαγενούς, ο Διοικητής του Κέντρου, με σχετική απόφασή του, τον παραπέμπει σε διαδικασία διαπίστωσης ανηλικότητας σύμφωνα με τις ισχύουσες διατάξεις. Σε κάθε περίπτωση, μέχρι την έκδοση πορίσματος περί της ηλικίας του, το πρόσωπο θεωρείται ανήλικος και τυγχάνει αντίστοιχης μεταχείρισης

Η ειδικότερη διαδικασία διακρίβωσης της ηλικίας ανηλίκων, που καταγράφονται από τα Κ.Υ.Τ. καθορίζεται στην, κατ' εξουσιοδότηση του Ν. 3907/2011, Απόφαση του Υπουργού Υγείας, που θέσπισε το Πρόγραμμα ιατρικού ελέγχου ψυχοκοινωνικής διάγνωσης (Υ.Υγείας αριθμ. Υ1.Γ.Π.οικ.92490/2013 (ΦΕΚ Β' 2745/29.10.2013).

Σύμφωνα με το ισχύον νομικό πλαίσιο, σε περίπτωση που υπάρξει αμφιβολία ως προς την ηλικία ενός πολίτη τρίτης χώρας, ο οποίος ενδέχεται να είναι ανήλικος, τότε γίνεται προσδιορισμός ηλικίας από κλιμάκιο ιατρικού ελέγχου και ψυχοκοινωνικής υποστήριξης, στο οποίο παραπέμπεται προς εξέταση ο πολίτης τρίτης χώρας.

Καταρχάς, πραγματοποιείται προσδιορισμός της ηλικίας με βάση τα μακροσκοπικά χαρακτηριστικά (ύψος, βάρος, δείκτης μάζας σώματος, φωνή, τριχοφυΐα), μετά από κλινική εξέταση από παιδίατρο.

Περαιτέρω, ο νόμος προβλέπει ότι, σε περίπτωση αδυναμίας προσδιορισμού της ηλικίας μέσω των μακροσκοπικών χαρακτηριστικών, η οποία βεβαιώνεται από τον παιδίατρο, ή σε περίπτωση απουσίας παιδιάτρου, τότε ακολουθεί αξιολόγηση από ψυχολόγο και κοινωνικό λειτουργό. Η αξιολόγηση από το ψυχοκοινωνικό κλιμάκιο βασίζεται αφενός στην εκτίμηση των γνωσιακών, συμπεριφορικών και συναισθηματικών χαρακτηριστικών ενός ατόμου και αφετέρου στην λήψη του κοινωνικού του ιστορικού.

Ο νόμος προβλέπει ότι, σε περίπτωση που δεν προκύψει συμπέρασμα τελικώς σχετικά με την ανηλικότητα και από την ανωτέρω διαδικασία, διενεργούνται οι ακόλουθες περιγραφόμενες ιατρικές εξετάσεις και συγκεκριμένα ακτινογραφία αριστερού καρπού και άκρας χειρός για τον προσδιορισμό της οστικής ηλικίας, εξέταση οδοντοστοιχίας και πανοραμική ακτινογραφία δοντιών. Τέλος αξίζει να επισημανθεί το γεγονός, ότι οι μέθοδοι εξακρίβωσης ηλικίας που βασίζονται αποκλειστικά στις παραπάνω αμιγώς ιατρικές εξετάσεις τυγχάνουν αποκλίσεων περί τα 2-3 έτη.

Κατόπιν των παραπάνω ενεργειών, ακολουθεί αίτημα των αρχών προς το Εθνικό Κέντρο Κοινωνικής Αλληλεγγύης του Υπουργείου Εργασίας, Κοινωνικής Ασφάλισης και Κοινωνικής Αλληλεγγύης, για την τοποθέτηση του ασυνόδευτου ανηλίκου σε κάποια από τις υπάρχουσες δομές φιλοξενίας ασυνόδευτων ανηλίκων. Προκειμένου για την τοποθέτηση ανηλίκου σε δομή φιλοξενίας, προηγείται υποχρεωτικά, ιατρική εξέταση από ιατρό παθολόγο (εξέταση μαντού για φυματίωση, εναλλακτικά ακτινογραφία θώρακος), και δερματολόγο για τυχόν ύπαρξη μεταδιδόμενων νοσημάτων.

Επιπλέον, στο Κέντρο Φιλοξενίας «PRAKSIS π ΠΕΝΤΕΛΗ», απασχολείται νοσηλεύτης, επιφορτισμένος με την παρακολούθηση της υγείας των ανηλίκων, καθώς επίσης και με την πορεία τυχόν εξετάσεων στις οποίες αυτοί υποβάλλονται.

Σχετικά με τις ανάγκες εκπαίδευσης που προκύπτουν για τους ασυνόδευτους ανηλικούς διαμένοντες σε δομές φιλοξενίας ισχύουν τα παρακάτω βάσει της ισχύουσας νομοθεσίας.

Άρθρο 21 παρ. 7 ν. 4251/2014: Ανήλικοι πολίτες τρίτων χωρών, που διαμένουν στην ελληνική επικράτεια, υπάγονται στην υποχρεωτική σχολική φοίτηση, όπως και οι ημεδαποί. Οι ανήλικοι πολίτες τρίτων χωρών, που φοιτούν σε όλες τις βαθμίδες της εκπαίδευσης, έχουν, χωρίς περιορισμούς, πρόσβαση στις δραστηριότητες της σχολικής ή εκπαιδευτικής κοινότητας. 8. Για την εγγραφή ανηλίκων πολιτών τρίτων χωρών στα ελληνικά σχολεία, όλων των βαθμίδων, απαιτούνται τα αντίστοιχα με τα προβλεπόμενα για τους ημεδαπούς δικαιολογητικά. Κατ' εξαίρεση, με ελλιπή δικαιολογητικά μπορεί να εγγράφονται στα δημόσια σχολεία και τέκνα πολιτών τρίτων χωρών, εφόσον:

α. Προστατεύονται από το ελληνικό κράτος ως δικαιούχοι διεθνούς προστασίας και όσων τελούν υπό την προστασία της Ύπατης Αρμοστείας των Ηνωμένων Εθνών. β. Προέρχονται από περιοχές, στις οποίες επικρατεί έκρυθμη κατάσταση. γ. Έχουν υποβάλει αίτηση διεθνούς προστασίας. δ. Είναι πολίτες τρίτων χωρών που διαμένουν στην Ελλάδα, ακόμη και αν δεν έχει ρυθμισθεί η νόμιμη διαμονή τους σε αυτή.

Άρθρο 45 ν. 4375/2016: Η διασφάλιση του βέλτιστου συμφέροντος του παιδιού αποτελεί πρωταρχική υποχρέωση για όλες τις διοικητικές αρχές της χώρας.

Ειδικότερα, σε ό,τι αφορά την εγγραφή στο σχολείο και την προαγωγή σε επόμενη τάξη ανηλίκων αλλοδαπών με ελλιπή δικαιολογητικά, το Υπουργείο Παιδείας με εγκύκλιό του καταστά σαφές ότι η φοίτηση πρέπει να γίνεται απρόσκοπτα, ανεξάρτητα από τις παράλληλες ενέργειες για την προσκόμιση όλων των απαραίτητων εγγράφων.

Δέον να επισημάνουμε ακόμη, ότι είμαστε στη διάθεσή σας για οποιαδήποτε διευκρίνιση αναφορικά με τη λειτουργία του Κέντρου Φιλοξενίας και συνεργασία με σκοπό το βέλτιστο συμφέρον των ασυνόδευτων παιδιών.

Με εκτίμηση,

Ανδρέας Δήμου
Συντονιστής Κέντρων Φιλοξενίας
Ασυνόδευτων Ανηλίκων